

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 14.3.2018
COM(2018) 134 final

2018/0060 (COD)

Návrh

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY,

**kterým se mění nařízení (EU) č. 575/2013, pokud jde o minimální krytí ztrát z
nevýkonných expozic**

(Text s významem pro EHP)

{SWD(2018) 73 final} - {SWD(2018) 74 final}

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

• Odůvodnění a cíle návrhu

Tento návrh je důležitou součástí práce v oblasti posilování evropské hospodářské a měnové unie (HMU). Integrovanější finanční systém zvýší odolnost HMU vůči negativním otřesům, neboť usnadní soukromé sdílení přeshraničních rizik, čímž zároveň sníží potřebu veřejného sdílení rizik. Aby byly tyto cíle dosaženy, musí EU nyní dokončit bankovní unii a položit všechny stavební kameny unie kapitálových trhů. Sdělení Komise z 11. října 2017¹ vytyčilo cestu k dokončení bankovní unie podporováním současného snižování a sdílení rizik v rámci plánu na posilování hospodářské a měnové unie, který Komise stanovila dne 6. prosince 2017.²

Řešení velkého množství úvěrů v selhání a nevýkonných expozic³, jakož i jejich možné akumulace v budoucnu je důležitou součástí úsilí Unie dále snižovat rizika v bankovním systému a umožnit bankám zaměřit se na úvěrování podniků a občanů. Probíhající diskuze v Radě potvrzují, že pro dokončení bankovní unie, která tvoří hlavní prioritu agendy lídrů, je zásadní další pokrok v oblasti řešení úvěrů v selhání.

Velký počet úvěrů v selhání může zatížit výkonnost banky dvěma hlavními způsoby. Za prvé, úvěry v selhání generují pro banku menší výnosy než řádně splácené úvěry, a snižují tak její rentabilitu, a mohou způsobit ztráty, které sníží její kapitál. V nejzávažnějších případech mohou tyto vlivy ohrozit životaschopnost banky, což může mít dopad na finanční stabilitu. Za druhé, úvěry v selhání vážou značné množství bankovních zdrojů, a to jak lidských, tak i finančních. Tím se snižuje schopnost banky poskytovat úvěry, včetně úvěrů malým a středním podnikům (MSP).

MSP jsou nižší nabídkou úvěrů zvláště postiženy, neboť závisí na bankovních úvěrech v mnohem větší míře než větší společnosti, což negativně ovlivňuje hospodářský růst a vznik pracovních míst. Bankovní úvěry jsou často příliš drahé a objem bankovních úvěrů pro MSP byl silně zasažen finanční krizí z roku 2008. Tím se zpomaluje jejich rozvoj a růst.

Dalším ze základních kamenů dobře fungující unie kapitálových trhů jsou dobře rozvinuté sekundární trhy pro úvěry v selhání⁴. Jedním z hlavních cílů, který má určující roli pro prioritu Komise – tedy pro vytvoření unie kapitálových trhů – je poskytovat nové zdroje financování pro evropské podniky, MSP a zejména pro vysoce růstové inovační společnosti.

¹ Sdělení Evropskému parlamentu, Radě, Evropské centrální bance, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o dokončení bankovní unie, COM(2017) 592 final, 11.10.2017.

² Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě a Evropské centrální bance – další kroky k dokončení hospodářské a měnové unie: plán, COM(2017) 821 final, 6.12.2017

³ Nevýkonné expozice zahrnují úvěry v selhání, nevýkonné dluhové cenné papíry a nevýkonné podrozvahové položky. Úvěry v selhání představují největší podíl nevýkonných expozic a tento výraz se běžně používá jako *pars pro toto*. Úvěry v selhání označují půjčky, u nichž má dlužník problémy hradit stanovené splátky úroků nebo jistiny. Pokud jsou splátky více než 90 dnů po splatnosti nebo pokud je úvěr vyhodnocen jako úvěr, který pravděpodobně nebude dlužníkem splacen, je klasifikován jako úvěr v selhání.

⁴ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Dokončení unie kapitálových trhů do roku 2019 – čas urychlit realizaci, COM(2018) 114.

Přestože se projekt unie kapitálových trhů zaměřuje na usnadnění přístupu k nebankovnímu financování pro evropské podniky a na jeho diverzifikaci, uznává také důležitou roli, kterou hrají při financování evropského hospodářství banky. Proto je cílem jednoho z pracovních zaměření unie kapitálových trhů posilování kapacity bank v oblasti úvěrování podniků, včetně posilování jejich schopnosti uspokojit své pohledávky ze zajištění úvěrů.

Velké objemy úvěrů v selhání je třeba řešit komplexně. I když primární odpovědnost za řešení vysoké úrovně úvěrů v selhání zůstává na bankách a členských státech⁵, je zde také jednoznačný celoevropský rozměr vyžadující snížení současného počtu úvěrů v selhání, jakož i zabránění jejich nadměrnému nahromadění v budoucnosti s ohledem na vzájemnou propojenost bankovního systému EU a zejména bankovního systému eurozóny. Existují zejména významné potenciální efekty přelévání z členských států s vysokou úrovní úvěrů v selhání do hospodářství EU jako celku, pokud jde o finanční stabilitu i hospodářský růst.

Nutnost podniknout rozhodné a komplexní opatření byla vyjádřena v „Akčním plánu pro řešení úvěrů v selhání v Evropě“, který podpořila Rada pro hospodářské a finanční věci dne 11. července 2017. Akční plán stanoví komplexní přístup, který se zaměřuje na kombinaci doplňkových politických opatření ve čtyřech oblastech: i) bankovní dohled a regulace, ii) reforma rámců pro restrukturalizaci, insolvenční a vymáhání dluhů, iii) rozvoj sekundárních trhů pro klasifikovaná aktiva a iv) podpora restrukturalizace bankovního systému. Související opatření se mají přijímat na vnitrostátní úrovni a tam, kde to bude vhodné, na úrovni Unie. Některá opatření budou mít silnější dopad na posuzování rizika banky při vzniku úvěrů, zatímco jiná se budou zabývat rychlým rozpoznáním a lepší správou úvěrů v selhání, a další opatření budou posilovat tržní hodnotu těchto úvěrů v selhání. Tato opatření se vzájemně posilují a nebyla by dostatečně účinná, kdyby byla prováděna jednotlivě.

Klíčovými součástmi tohoto úsilí jsou uvedený návrh společně s dalšími opatřeními, jež Komise předkládá, jakož i opatření v rámci jednotného mechanismu dohledu a Evropského orgánu pro bankovnínictví (EBA). Kombinováním několika doplňkových opatření pomáhá Komise vytvořit vhodné prostředí, v němž banky budou schopny řešit úvěry v selhání ve svých rozvazích a v němž se sníží riziko budoucí akumulace takových úvěrů.

Po bankách bude požadováno, aby si ponechávaly stranou dostatečné zdroje, když jejich úvěry přestanou být spláceny, což vytvoří příslušnou motivaci pro řešení úvěrů v selhání již v rané fázi, takže nedojde k jejich příliš velké akumulaci.

Jestliže úvěry přestanou být spláceny, umožní efektivnější mechanismy vymáhání u zajištěných úvěrů, aby banky úvěry v selhání řešily, a přitom budou zajištěny vhodné ochranné mechanismy pro dlužníky.

Pokud by se přesto počty úvěrů v selhání příliš navýšily – jak je tomu dnes u některých bank a některých členských států – banky budou moci tyto úvěry prodat na efektivních, konkurenčních a transparentních sekundárních trzích jiným subjektům. Budou jim v tom pomáhat orgány dohledu na základě svých stávajících zvláštních bankovních pravomocí z tzv. 2. pilíře podle směrnice o kapitálových požadavcích (CRD)⁶. Pokud se úvěry v selhání stanou významným a širokým problémem, mohou členské státy vytvořit vnitrostátní společnosti

⁵ Komise u dotčených členských států tuto záležitost soustavně zmiňovala v rámci evropského semestru.

⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/36/EU ze dne 26. června 2013 (Úř. věst. L 176, s. 338).

spravující aktiva nebo přijmout jiná opatření v rámci stávající státní podpory a pravidel pro řešení krize bank.

Tento návrh představuje povinná obezřetnostní jištění proti jakékoliv nadměrné budoucí akumulaci úvěrů v selhání bez dostatečného krytí ztrát v rozvahách bank. Uvedené opatření doplňuje řadu dalších dnes představených opatření, jak je nastíněno ve sdělení Komise „Druhá zpráva o pokroku při snižování úvěrů v selhání v Evropě“⁷. Aby Komise pomohla bankám lépe spravovat úvěry v selhání, vydává také samostatný návrh, který i) posiluje ochranu zajištěných věřitelů, neboť jim umožňuje efektivnější metody, jak mimosoudně získat zpět peníze ze zajištěných úvěrů poskytnutých podnikům, a ii) odstraňuje bezdůvodné překážky obsluhy úvěrů třetími stranami a převodů úvěrů za účelem dalšího rozvoje sekundárních trhů s úvěry v selhání. Členským státům je rovněž poskytnuto doporučení, jak si mohou ve vhodných případech zřídit vnitrostátní společnosti spravující aktiva plně v souladu s pravidly EU pro bankovnínictví a státní podporu. Plán pro společnosti spravující aktiva poskytuje praktická doporučení jak navrhnout a založit tyto společnosti na národní úrovni, přičemž vychází z osvědčených postupů z minulých zkušeností v členských státech⁸.

Tyto iniciativy se vzájemně posilují. Povinná obezřetnostní jištění zajišťují, že úvěrové ztráty z budoucích úvěrů v selhání budou dostatečně kryty, takže bude jednodušší je vyřešit nebo prodat. Plán pro společnosti spravující aktiva pomáhá členským státům, které si to přejí, s restrukturalizací jejich bank prostřednictvím založení společností spravujících aktiva, které se zabývají úvěry v selhání. Tyto vlivy doplňuje tlak na další rozvoj sekundárních trhů s úvěry v selhání, neboť tyto trhy zajistí, aby byla poptávka po úvěrech v selhání konkurenčnější, a zvyšují jejich tržní hodnotu. Kromě toho rychlejší vymáhání zajištění coby rychlý mechanismus získání hodnoty zajištění snižuje náklady na řešení úvěrů v selhání.

⁷ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě a Evropské centrální bance – druhá zpráva o pokroku při snižování úvěrů v selhání v Evropě, doplnit číslo COM, jakmile bude známo.

⁸ Doplnit číslo SWD, jakmile bude známo.

- **Soulad s platnými předpisy v této oblasti politiky**

Je třeba vytvářet rezervy na nevýkonné expozice v souladu s platným účetním rámcem. Předpokládá se, že nový mezinárodní standard účetního výkaznictví (IFRS) 9, který v EU platí od 1. ledna 2018, pomůže vyřešit problematiku pozdních a nedostatečných rezerv, neboť pracuje s „očekávanými ztrátami“. Tento nový standard však zavádí pouze omezené změny, pokud jde o finanční aktiva, která se dostala do selhání. Navíc účetní standardy, včetně IFRS 9, stanovují ohledně vytváření rezerv na úvěrové ztráty obecné zásady a přístupy, nikoliv podrobná pravidla. I přes dostupná doporučení k jejich uplatňování účetní standardy obvykle ponechávají volnost z hlediska určování očekávaných úvěrových ztrát u výkonných i nevýkonných expozic, mimo jiné pokud jde o odhadované budoucí peněžní toky ze zajištění nebo záruk, tedy z hlediska určování úrovně rezerv.

Podle 2. pilíře obezřetnostního rámce stanoveného ve směrnici o kapitálových požadavcích mohou příslušné orgány (tj. orgán dohledu) v konkrétních případech ovlivňovat zásady tvorby rezerv v instituci a požadovat konkrétní úpravy výpočtů kapitálu⁹. Opatření podle 2. pilíře jsou uplatňována podle rozhodnutí příslušného orgánu případ od případu, a to na základě zhodnocení, že zásady vytváření rezerv v instituci nejsou přiměřené nebo nejsou z hlediska dohledu dostatečně obezřetné.

Závěrem lze uvést, že ztráty z úvěrových expozic (včetně nevýkonných expozic) podléhají účetním standardům i obezřetnostní regulaci. Účetní standardy ani obezřetnostní rámec však v současné době nestanoví společný minimální postup, který by účinně zabránil nahromadění nedostatečně krytých nevýkonných expozic.

Ve svém akčním plánu Rada vyzvala Komisi, aby „zvážila obezřetnostní pojistky k řešení možné nedostatečné tvorby rezerv, které by se uplatňovaly u nově poskytnutých úvěrů. Tyto právně zakotvené pojistky by mohly mít formu povinných obezřetnostních odpočtů nevýkonných expozic od kapitálu, a to v návaznosti na vyhodnocení nejvhodnějších kalibrací v souladu s mezinárodní praxí“.

Nevýkonné expozice s nedostatečnými rezervami zůstanou pravděpodobněji v rozvahách bank, neboť banky se budou pokoušet vyhnout se vykázání ztráty nebo ho oddálit (přístup „počkáme a uvidíme“). Nedostatečná tvorba rezerv a tolerování ztrát jsou hlavními překážkami pro restrukturalizaci dluhu a prodej aktiv, protože banky mohou restrukturalizaci odkládat nebo snižovat pákový efekt, aby se vyhnuly nutnosti vykázat ztrátu. Bylo zjištěno, že oddalování zaúčtování ztráty přispívá ke snížení objemu poskytovaných úvěrů, neboť vytváří ještě větší tlak na banky, aby v obdobích napětí (tj. když se ztráty realizují a regulační požadavky na kapitál se stávají nejvíce závaznými) zvyšovaly rezervy.

V reakci na požadavek Rady ECOFIN provedla Komise cílenou konzultaci a posouzení dopadu a dospěla k závěru, že je vhodné zavést minimální obezřetnostní postup, který bude fungovat jako povinné jištění u nově vzniklých expozic, u nichž se následně ukáže, že jsou nevýkonné, aby se zabránilo nahromadění nevýkonných expozic v budoucnu. Navrhované změny nařízení o kapitálových požadavcích¹⁰, které platí přímo pro všechny instituce EU,

⁹ Komise upřesnila rozsah tohoto oprávnění ve své zprávě zhodnocující fungování jednotného mechanismu dohledu, COM(2017) 591 final.

¹⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 ze dne 26. června 2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky a o změně nařízení (EU) č. 648/2012 (Úř. věst. L 176, 27.6.2013, s.1).

určily rámec pro obezřetnostní jištění u nově vzniklých expozic, které se staly nevýkonnými, a to ve formě časově vázaných obezřetnostních odpočtů z kapitálu. Cílem tohoto jištění je:

- snížit rizika pro finanční stabilitu vyplývající z vysokých úrovní nedostatečně krytých nevýkonných expozic tím, že nebude docházet k nahromadění či zvyšování těchto nevýkonných expozic s potenciálem přelivu za ztížených podmínek na trhu, a
- zajistit, aby měly instituce dostatečné krytí pro ztráty z nevýkonných expozic, čímž si v době ztížených podmínek ochrání svou rentabilitu, kapitál a náklady na financování. To by zase zajistilo, že by domácnosti a podniky měly k dispozici stabilní financování méně náchylné na střídající se cykly.

Tímto opatřením by se doplnilo i) uplatňování účetních standardů, pokud jde o tvorbu rezerv na ztráty z úvěrů u nevýkonných expozic, a ii) využití stávajících dohledových pravomocí v rámci 2. pilíře na základě individuálního posouzení příslušným orgánem.

Instituce tak budou muset i nadále vykazovat rezervy v souladu se svým posouzením a platnými účetními standardy. Pro účely obezřetnostního jištění budou tyto rezervy, včetně potenciálního navýšení podle mezinárodních standardů účetního výkaznictví IFRS 9, brány plně v úvahu. Pokud by součet rezerv a dalších opravných položek nepostačoval na krytí ztrát u nevýkonných expozic do běžné minimální výše, použilo by se obezřetnostní jištění a bylo by nutné odpočítat rozdíl od položek kmenového kapitálu tier 1 (CET1). Pokud příslušné orgány v individuálním případě zjistí, že i přes uplatnění obezřetnostního jištění pro nevýkonné expozice podle tohoto nařízení nejsou nevýkonné expozice konkrétní instituce dostatečně kryty, mohou využít svých dohledových pravomocí podle 2. pilíře.

S cílem zajistit jednotnost obezřetnostního rámce vychází navrhovaný postup podle 1. pilíře z definicí a pojmů, které se již používají pro účely plnění oznamovací povinnosti vůči orgánům dohledu. Koncepce nevýkonné expozice zavedená touto úpravou, stejně jako kritéria týkající se odkladu splácení úvěrů, je v souladu s koncepcí zakotvenou v prováděcím nařízení Komise (EU) č. 680/2014¹¹, které se již běžně uplatňuje pro účely plnění oznamovací povinnosti vůči orgánům dohledu.

Pro zajištění jednotnosti se v případě potřeby navrhuje také změny příslušných ustanovení nařízení o kapitálových požadavcích.

• **Soulad s ostatními politikami Unie**

Více než pět let poté, co se hlavy evropských států a předsedové vlád shodli na vytvoření bankovní unie, jsou dva z pilířů bankovní unie – jednotný dohled a řešení krizí – hotové a spočívají na pevných základech jednotného souboru pravidel pro všechny instituce v EU. Přestože bylo dosaženo významného pokroku, jsou nutné další kroky, aby byla bankovní unie dokončena, včetně vytvoření jednotného systému pojištění vkladů, jak bylo stanoveno ve sdělení z října 2017 a v plánu z prosince 2017.

Kromě souhrnného balíčku reforem, které Komise navrhla v listopadu 2016 („balíček bankovních reforem“), je navrhované obezřetnostní jištění jedním z opatření snižujících rizika, jež jsou potřebná pro posílení odolnosti bankovního sektoru, současně s postupným zaváděním evropského systému pojištění vkladů (EDIS). Současně je cílem těchto opatření

¹¹ Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 680/2014 ze dne 16. dubna 2014, kterým se stanoví prováděcí technické normy, pokud jde o podávání zpráv institucí pro účely dohledu podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 (Úř. věst. L 191, 28.6.2014, s. 1).

zajistit trvalá jednotná pravidla pro všechny instituce EU, ať již uvnitř bankovní unie, tak i mimo ni. Všeobecné cíle této iniciativy popsané výše jsou plně v souladu se základními cíli Evropské unie, tj. s podporou finanční stability, se snižováním pravděpodobnosti a rozsahu financování daňovými poplatníky v případě řešení krize instituce a rovněž s přispíváním k harmonickému a udržitelnému financování ekonomické činnosti, což vede k vysoké úrovni konkurenceschopnosti a ochrany spotřebitele.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právní základ

Právní základ navrhovaných změn je stejný jako u legislativního aktu, který je měněn, tj. článek 114 SFEU.

• Subsidiarita (v případě nevýlučné pravomoci)

Současný obezřetnostní rámec EU nezajišťuje harmonizovaný obezřetnostní postup, pokud jde o nevýkonné expozice. Proto se může skutečné krytí ztrát u nevýkonných expozic v různých bankách v různých jurisdikcích lišit, i když mají stejné podkladové riziko. Může to omezovat srovnatelnost kapitálových poměrů mezi různými zeměmi a podkopávat jejich spolehlivost. Banky se stejným rizikovým profilem a používající stejnou měnu by měly různé podmínky financování v závislosti na tom, kde se v Unii nacházejí. Vytváří to další roztržičnost finančních trhů, což narušuje jeden z nejdůležitějších přínosů vnitřního trhu, a to diverzifikaci a sdílení ekonomických rizik přes hranice.

Členské státy však mají jen omezenou možnost zavést obecně platné a právně závazné požadavky na tvorbu rezerv. Například specifikace mezinárodních standardů účetního výkaznictví (IFRS) je povinností Rady pro mezinárodní účetní standardy (IASB). Pokud jde o obezřetnostní postup, minimální požadavky, které se vztahují přímo na instituce (včetně požadavků pro nevýkonné expozice, jako jsou odpočty od kapitálu), maximálně podléhají harmonizaci na celém vnitřním trhu.

Príslušné orgány, které mají na starosti dohled nad institucemi v EU, mají pravomoc ovlivňovat zásady tvorby rezerv v institucích a požadovat v individuálních případech konkrétní úpravy výpočtů kapitálu podle 2. pilíře rámce, a to s ohledem na konkrétní situaci instituce. Nemohou však nařídit harmonizovaný (minimální) postup ve všech členských státech a institucích ani účinně a systematicky řešit v celé EU potenciální nedostatečnou tvorbu rezerv u nevýkonných expozic.

Cílem navrhovaných opatření je doplnit stávající legislativu EU. Toho lze nejlépe dosáhnout na úrovni EU, nikoliv formou různých vnitrostátních nebo dohledových opatření. Legislativní opatření na úrovni EU povede k harmonizovanému postupu, kdy bude od všech institucí usazených v EU požadováno, aby se u nově vzniklých expozic, které se stanou nevýkonnými, postaraly o ztráty na společné obezřetné minimální úrovni. Toto obezřetnostní jištění by představovalo automatickou celoevropskou brzdu pro akumulaci budoucích nevýkonných expozic bez dostatečného krytí ztrát z úvěrů, a posílilo by tak finanční zdraví bank i jejich schopnost poskytovat úvěry. Celoevropské opatření sníží potenciální přelivové efekty v rámci Unie. Pomůže také posílit snižování rizik a sjednotí podmínky na vnitřním trhu, neboť všechny banky budou mít stejnou pozici, pokud jde o obezřetnostní postup u nevýkonných expozic, čímž se sníží zbytečné rozdíly v postupech bank, zvýší srovnatelnost, usnadní tržní disciplína a podpoří důvěra trhu.

- **Proporcionalita**

Proporcionalita je nedílnou součástí posouzení dopadů připojeného k návrhu. Všechny navrhované možnosti byly nejen individuálně posuzovány podle cíle proporcionality, ale byla analyzována také nedostatečná proporcionalita u stávajících pravidel s cílem minimalizovat administrativní náklady a náklady na dodržování předpisů při současném zajištění společného postupu v celé Unii.

Návrh stanoví harmonizovaný postup u nevýkonných expozic z obezřetnostních důvodů, aby bylo zajištěno, že všechny instituce v EU budou mít pro svá rizika související s nevýkonnými expozicemi minimální úroveň krytí. Příslušné požadavky na minimální krytí berou v úvahu, jak dlouho je expozice klasifikována jako nevýkonná, rozlišují mezi nezajištěnými a zajištěnými nevýkonnými expozicemi i mezi nevýkonnými expozicemi, kde je dlužník v prodlení více než 90 dnů, a ostatními nevýkonnými expozicemi. Navrhovaný postup tak zohledňuje různé charakteristiky rizik, která mohou být s nevýkonnými expozicemi spojena, a přesto zároveň umožňuje relativně jednoduchý přístup, který lze snadno používat obecně. Nejprůměrnější způsob, jak zajistit rovné podmínky, snížit složitost předpisů a vyhnout se neodůvodněným nákladům na jejich dodržování (zejména u přeshraničních činností), podpořit další integraci na trhu EU a přispět k odstranění příležitostí pro regulační arbitráž, je novelizovat stávající unijní pravidla o požadavcích na kapitál.

- **Volba nástroje**

Navrhuje se, aby byla opatření provedena změnou nařízení (EU) č. 575/2013, neboť se tato opatření týkají stávajících ustanovení tohoto nařízení nebo je rozvíjejí, zejména pokud jde o výpočty kapitálu.

3. VÝSLEDKY HODNOCENÍ EX-POST, KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

- **Konzultace se zúčastněnými stranami**

Komise uskutečnila v listopadu 2017 cílenou konzultaci, aby posoudila, zda je vhodné zavést obezřetnostní jištění, které by řešilo nedostatečnou tvorbu rezerv pro nevýkonné expozice.

Cílem bylo shromáždit názory soukromých i veřejných účastníků na realizovatelnost obezřetnostního jištění, na to, jak by případně mělo vypadat a jaké by mohlo mít nezamýšlené důsledky. Otázky zahrnovaly všechny tři politické možnosti analyzované při posuzování dopadu, jež následovalo po konzultaci.

Konzultace se mohly zúčastnit všechny zainteresované strany. Většina odpovědí přišla od bank nebo bankovních asociací a několik od orgánů dohledu. Celkem bylo obdrženo 38 odpovědí: 29 od soukromých účastníků (včetně jedné fyzické osoby) a 9 od veřejných účastníků. Většinou šlo o odpovědi respondentů z členských států s nejvyššími podíly nevýkonných expozic.

Pokud jde o podobu obezřetnostního jištění, dávala většina účastníků přednost progresivnímu způsobu odpočtu s odůvodněním, že tak bude možné lépe vykazovat rychle vymožené dlužné částky. Tato možnost byla použita v návrhu. Někteří účastníci prosazovali rozdíl mezi nevýkonnými expozicemi, u nichž dlužník stále splácí své závazky, a nevýkonnými expozicemi, kde je dlužník insolventní. Bylo to do návrhu zařazeno.

Odpovědi na konzultaci jsou shrnuty v příloze 2 k posouzení dopadu.

- **Sběr a využití výsledků odborných konzultací**

Komise požádala o názor Evropský orgán pro bankovníctví (EBA), který v omezené časové lhůtě reagoval na žádost o radu k posouzení dopadů případného obezřetnostního jištění. Odhady Evropského orgánu pro bankovníctví byly zahrnuty do posouzení dopadů.

- **Posouzení dopadů**

Posouzení dopadů¹² bylo projednáno s Výborem pro kontrolu regulace a 17. ledna 2018 schváleno bez výhrad¹³. Návrh je doplněn posouzením dopadů a je s ním v souladu.

V posouzení dopadů je popsán výchozí scénář, který je porovnáván s třemi možnostmi zavedení obezřetnostního jištění se zřetelem ke všem relevantním předpokladům. Výchozí stav zohledňuje současný stav, pokud jde o tvorbu rezerv na nevýkonné expozice, tj. uplatňování nových pravidel v souladu s účetními standardy IFRS 9 a stávající dohledové pravomoci příslušných orgánů zvýšit tvorbu rezerv na nevýkonné expozice. Pro případ nedostatečné tvorby rezerv byly navrženy dvě možnosti coby obezřetnostní odpočet od kapitálu, využívající buď stav ke konci období, nebo postupnou metodu (která může být lineární nebo progresivní). Třetí možnost byla navržena jako srážkový přístup u zajištěných nevýkonných expozic, při níž by se při výpočtu jištění bral v úvahu konkrétní druh zajištění úvěru použitého na zajištění nevýkonné expozice. Na základě analýzy v posouzení dopadů byl jako preferovaná možnost zvolen postupný odpočet s využitím progresivní metody. V porovnání s přístupem využívajícím stav na konci období zde nedochází k významnému efektu náhlých změn. Tento odpočet také umožňuje bankám lépe vymáhat zajištění úvěrů nebo úvěrové pohledávky v několika prvních letech v porovnání s lineární metodou odpočtu. Navíc je tato varianta považována za méně složitou a provozně méně náročnou než možnost vycházející ze srážkového přístupu.

Jak je ukázáno v posouzení dopadů, lze očekávané náklady plynoucí ze zavedení obezřetnostního jištění pro nevýkonné expozice s nedostatečnou tvorbou rezerv považovat za zvládnutelné. Podle odhadů Evropského orgánu pro bankovníctví činí kumulativní snížení mediánu poměru CET1 u bank v EU v důsledku zavedení obezřetnostního jištění (podobného předpokládanému jištění) zhruba 138 bazických bodů za 20 let. Přesto však tento výsledek představuje horní mez spolehlivosti potenciálního dopadu navrhovaného opatření, neboť základní předpoklady jsou poměrně konzervativní (viz posouzení dopadů) a nezohledňují vlivy měkké kalibrace uplatněné na zvláštní případy nevýkonných expozic, které pravděpodobně nebudou splaceny.

Zpráva o posouzení dopadů byla poněkud upravena v souladu s doporučeními uvedenými ve stanovisku Výboru pro kontrolu regulace. Společný úvod ke třem zprávám o nevýkonných expozicích byl rozšířen, aby lépe vysvětloval synergie mezi těmito třemi zprávami. Bylo doplněno další zdůvodnění, proč je nutné přijmout opatření na úrovni EU, a zpráva byla upravena tak, aby lépe zohledňovala dopad stávajících opatření, jako jsou standardy IFRS 9 a pravomoci podle 2. pilíře. Byly vloženy aktualizované odhady Evropského orgánu pro bankovníctví společně s propracovanějším vysvětlením výsledků a použitých předpokladů. Taktéž byly upraveny kvantifikační tabulky podle aktualizovaných odhadů a pro posílení kvantifikace makroekonomických dopadů preferované možnosti.

¹² Vložit odkaz na posouzení dopadů.

¹³ Vložit odkaz na kladné stanovisko.

- **Účelnost právních předpisů a zjednodušení**

Tato iniciativa zavádí nový nástroj (požadavky na minimální krytí u vzniklých/očekávaných ztrát z nevykonných expozic), který doplňuje ke stávající legislativě nový obezřetnostní postup a integruje stávající definice. Zlepšuje efektivitu stávající legislativy, neboť zajišťuje standardizovaná pravidla pro minimální úroveň krytí v celé Unii. Je třeba zdůraznit, že úroveň nevykonných expozic ovlivní i jiné současné a minulé iniciativy týkající se nevykonných expozic, takže je těžké oddělit výsledky jednotlivých opatření získané díky vyšší efektivitě (viz příloha 3 k posouzení dopadů, kde jsou uvedeny podrobnosti).

Posílení bankovních rozvah včasější a účinnější správou nevykonných expozic povede k tomu, že obezřetnostní jištění pro nevykonné expozice s nedostatečnou tvorbou rezerv v budoucnu podpoří stabilnější nabídku úvěrů. Tento pozitivní dopad by měl být zvláště přínosný pro MSP, které více závisí na bankovních úvěrech než velké společnosti.

- **Základní práva**

EU se zavazuje dodržovat vysokou úroveň ochrany základních práv a je signatářem široké škály úmluv o lidských právech. V této souvislosti návrh respektuje základní práva a dodržuje zásady uvedené v Listině základních práv Evropské unie, zejména svobodu podnikání, právo vlastnit majetek, právo na spravedlivý proces, ochranu osobních údajů a ochranu spotřebitele.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Návrh nemá žádné důsledky pro rozpočet Unie.

5. OSTATNÍ PRVKY

- **Plány provádění a způsob monitorování, hodnocení a podávání zpráv**

Protože tento návrh zavede změny výpočtů kapitálu stanovených v nařízení o kapitálových požadavcích, bude jeho hodnocení prováděno jako součást monitorování daného nařízení.

- **Podrobné vysvětlení konkrétních ustanovení návrhu**

Definice nevykonné expozice - navrhovaný článek 47a:

Pro účely obezřetnostního jištění se do nařízení o kapitálových požadavcích zavádí definice nevykonné expozice. Tato definice vychází z koncepce stanovené prováděcím nařízením Komise (EU) č. 680/2014, které se již běžně uplatňuje pro účely plnění oznamovací povinnosti vůči orgánům dohledu. Definice zahrnuje mimo jiné expozice v selhání, jak jsou definovány pro účely výpočtu kapitálových požadavků k úvěrovému riziku, a expozice považované za znehodnocené podle platného účetního rámce. Navíc, a také v souladu s prováděcím nařízením Komise (EU) č. 680/2014, zavádějí navrhované změny přísná kritéria u podmínek pro ukončení klasifikace expozice jako nevykonné, jakož i u regulačních důsledků refinancování a dalších opatření úlevy.

Obecná zásada obezřetnostního jištění – navrhovaný čl. 36 odst. 1 písm. m) a článek 47c:

Obezřetnostní jištění sestává ze dvou hlavních prvků: i) z požadavku, aby instituce kryly vzniklé a očekávané ztráty z nových úvěrů, jakmile se tyto úvěry stanou nevykonnými, do společné minimální úrovně („požadavek na minimální krytí“), a ii) pokud tento požadavek na minimální krytí není splněn, z odpočtu rozdílu mezi úrovní skutečného krytí a minimálním krytím od položek CET1.

Požadavek na minimální krytí se postupně zvyšuje v závislosti na době, po kterou je expozice klasifikována jako nevykonná. V průběhu prvních let po klasifikaci expozice jako nevykonné je roční nárůst požadavku na minimální krytí nižší. Tento postupný nárůst odráží skutečnost, že čím déle je expozice nevykonná, tím menší je pravděpodobnost, že dlužné částky budou splaceny.

Pro požadavky na minimální krytí by byly způsobilé tyto položky:

a) rezervy vykázané podle platného účetního rámce („úpravy o úvěrové riziko“), tj. objem specifických a obecných rezerv na krytí úvěrových ztrát pro úvěrová rizika, který byl vykázan v účetní závěrce instituce;

b) dodatečné úpravy ocenění aktiv oceněných reálnou hodnotou;

c) jiné odpočty kapitálu; například instituce mají možnost uplatnit vyšší odpočty z kapitálu, než požaduje nařízení; a

d) u institucí počítajících rizikově vážená aktiva, které používají přístup založený na interním ratingu (IRB), nedostatek krytí regulatorní očekávané ztráty, který je již od kapitálu odečten.

Obezřetnostní jištění se uplatní pouze v případě, kdy součet částek uvedených pod písmenem a) až d) nepostačuje na splnění příslušného požadavku na minimální krytí. Tento odpočet zajistí, aby se rizika související s nevykonnými expozicemi řádně odrazila v poměrech kmenového kapitálu tier 1 (CET1) institucí jedním či druhým způsobem.

Rozdíl mezi nezajištěnými a zajištěnými nevykonnými expozicemi - čl. 47c odst. 2 a 3:

V závislosti na klasifikaci nevykonné expozice jako „nezajištěné“ nebo „zajištěné“ se uplatňují různé požadavky na krytí. Nevykonné expozice nebo část nevykonných expozic krytá způsobilým zajištěním úvěrů, jak je stanoveno v nařízení o kapitálových požadavcích, se považují za *zajištěné*. Na druhé straně, nevykonné expozice nebo části nevykonných expozic, které nejsou kryty způsobilým zajištěním úvěru, se kategorizují jako *nezajištěné*. Úvěr krytý kolaterálem pouze z části bude považován za zajištěný u kryté části a za nezajištěný u té části, která není kryta kolaterálem.

V zásadě by mohly být nevykonné nezajištěné úvěrové expozice a nevykonné úvěrové expozice zajištěné kolaterálem posuzovány stejně. Oba druhy expozic však mají z hlediska rizika různé charakteristiky. Zajištěné nevykonné expozice jsou pro instituci v zásadě méně riskantní než nezajištěné nevykonné expozice, neboť zajištění úvěru dává věřiteli konkrétní nárok na majetek nebo pohledávku za třetí stranou, aniž by se tím snižovala jeho obecná pohledávka za dlužníkem v selhání. Naopak v případě, že se nezajištěný úvěr stane nevykonným, instituce obvykle nemá žádný jiný použitelný prostředek než opatření úlevy. U zajištěných nevykonných expozic jsou míry výtěžnosti v průměru značně vyšší než u nezajištěných. Trvá však déle, než je zajištění úvěru vymoženo, případně než je realizován kolaterál. Nezajištěné nevykonné expozice by tedy měly mít vyšší a včasější minimální krytí ztrát ze strany věřitelské banky než zajištěné nevykonné expozice. Po určitém počtu let bez úspěšného vymožení (tj. kolaterál/záruka nemohla být realizována) by však zajištění úvěru nemělo být nadále považováno za účinné. V takovém případě se považuje za nezbytné také plné krytí hodnoty expozice zajištěných nevykonných expozic. Včasné řešení zajištěných nevykonných expozic by mělo být usnadněno v souvislosti se snahou řady členských států o reformu insolvenčních systémů a používáním zrychlených postupů pro mimosoudní vymáhání kolaterálu, které jsou zamýšleny v Komisi vypracovaném návrhu směrnice o poskytovatelích

úvěrů, kupujících na úvěr a vymáhání kolaterálu, který má být přijat ve stejný den jako tento návrh. Banky využívající mimosoudní postupy vymáhání obvykle své nevýkonné expozice restrukturalizují, vyinkasují nebo odprodají dříve a s lepšími výsledky. Nutnost zvýšit krytí ztrát z nevýkonných expozic by na ně tolik nedopadla.

Rozdíl mezi nevýkonnými expozicemi, kde je dlužník v prodlení více než 90 dnů, a jinými nevýkonnými expozicemi – čl. 47c odst. 2 a 3:

Definice nevýkonné expozice zahrnuje případy, kdy je nepravděpodobné, že by dlužník splatil, ačkoliv své splátky ve skutečnosti ještě platí. Protože instituce stále dostává od dlužníka úhradu v plné výši bez příliš dlouhého zpoždění, v zásadě se očekává, že úvěrové riziko bude nižší než u expozic, kde je dlužník v prodlení více než 90 dnů, a v takových případech je tedy odůvodněno uplatnit méně přísný kalendář. Konkrétně pak nevýkonné expozice budou kryty do výše 80 % hodnoty expozice po definovaném časovém období (tj. po dvou letech u nezajištěných nevýkonných expozic a po osmi letech u zajištěných nevýkonných expozic). Naopak v případech, kdy je dlužník u jakéhokoliv podstatného úvěrového závazku vůči instituci v prodlení více než 90 dnů, je třeba po uplynutí definovaného časového období vyžadovat krytí v plné výši.

Výjimky pro úvěry z minulosti – článek 469a

Obezřetnostní jištění by platilo pouze pro expozice vzniklé po 14. březnu 2018, neboť od tohoto data je dostatečně jasné, jak se bude nové pravidlo uplatňovat. Aby nebyla tato výjimka obcházena, měly by být expozice vzniklé před přijetím návrhu, které však instituce později pozmění tak, že se hodnota expozice zvýší, považovány za nově vzniklé expozice. Naopak expozice vzniklé před datem přijetí tohoto návrhu by měly být řešeny podle pravidel platných k tomuto datu, i když jsou refinancovány nebo jsou předmětem jiných úlev.

Návrh

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY,

**kterým se mění nařízení (EU) č. 575/2013, pokud jde o minimální krytí ztrát z
nevýkonných expozic**

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 114 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropské centrální banky¹⁴,s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru¹⁵,

v souladu s řádným legislativním postupem,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Pro Unii je prioritní vytvoření komplexní strategie pro řešení problematiky nevýkonných expozic. I když primární odpovědnost za řešení nevýkonných expozic nesou banky a členské státy, je zde také jednoznačný unijní rozměr vyžadující snížení současného počtu nevýkonných expozic, jakož i zabránění jejich nadměrnému nahromadění v budoucnosti. Vzhledem k propojenosti bankovních a finančních systémů v celé Unii, kde banky působí v několika různých jurisdikcích a členských státech, je zde významný potenciál, že v členských státech a v Unii celkově by mohlo dojít k přelivovým efektům, a to jak z hlediska ekonomického růstu, tak i z hlediska finanční stability.
- (2) Integrovaný finanční systém zvýší odolnost evropské měnové unie vůči negativním otřesům, neboť usnadní soukromé sdílení přeshraničních rizik, čímž zároveň sníží potřebu veřejného sdílení rizik. Aby byly tyto cíle dosaženy, musí Unie dokončit bankovní unii a dále rozvíjet unii kapitálových trhů. Řešení velkých počtů nevýkonných expozic a jejich možného budoucího nahromadění je zásadní pro dokončení bankovní unie, neboť je rozhodující i pro zajištění konkurence v bankovním sektoru, zachování finanční stability a podporu úvěrování, aby v rámci Unie vznikala pracovní místa a docházelo k růstu.
- (3) V červenci 2017 vyzvala Rada ve svém „Akčním plánu pro řešení úvěrů v selhání v Evropě“ různé instituce, aby učinily vhodná opatření k dalšímu řešení vysokého počtu nevýkonných expozic v Unii. Akční plán stanoví komplexní přístup, který se zaměřuje

¹⁴ Úř. věst. C [...], [...], s. [...].

¹⁵ Úř. věst. C, , s. .

na kombinaci doplňkových politických opatření ve čtyřech oblastech: i) bankovní dohled a regulace, ii) reforma rámců pro restrukturalizaci, insolventi a vymáhání dluhů, iii) rozvíjení sekundárních trhů s klasifikovanými aktivy, iv) podpora restrukturalizace bankovního systému. Související opatření se mají přijímat na vnitrostátní úrovni a tam, kde to bude vhodné, na úrovni Unie. Komise ohlásila podobný záměr ve svém „Sdělení o dokončení bankovní unie“ z 11. října 2017¹⁶, které požaduje souhrnný balíček opatření k řešení úvěrů v selhání v rámci Unie.

- (4) Právní rámec upravující obezřetnostní pravidla pro instituce tvoří nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 ze dne 26. června 2013¹⁷, společně se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2013/36/EU ze dne 26. června 2013¹⁸. Nařízení (EU) č. 575/2013 obsahuje mimo jiné ustanovení přímo použitelná pro instituce týkající se stanovení jejich kapitálu. Proto je nezbytné doplnit stávající obezřetnostní pravidla v nařízení (EU) č. 575/2013 týkající se kapitálu o ustanovení vyžadující odpočet od kapitálu, pokud nevýkonné expozice nejsou dostatečně kryty rezervami nebo jinými opravnými položkami. Vyžaduje to účelné vytvoření obezřetnostního jištění pro nevýkonné expozice, které bude jednotně platit pro všechny unijní instituce.
- (5) Obezřetnostní jištění by nemělo bránit příslušným orgánům ve výkonu jejich dohledových pravomocí v souladu se směrnicí 2013/36/EU. Pokud příslušné orgány v konkrétním případě zjistí, že i přes uplatnění obezřetnostního jištění pro nevýkonné expozice zřízeného tímto nařízením nejsou nevýkonné expozice konkrétní instituce dostatečně kryty, mohou využít svých dohledových pravomocí podle směrnice 2013/36/EU, včetně pravomoci podle čl. 104 odst. 1 písm. d) této směrnice.
- (6) Pro účely uplatnění tohoto jištění je vhodné zavést do nařízení (EU) č. 575/2013 jednoznačné podmínky pro klasifikaci nevýkonných expozic. Protože prováděcí nařízení Komise (EU) č. 680/2014 již stanoví kritéria týkající se nevýkonných expozic pro účely plnění oznamovací povinnosti vůči orgánům dohledu, je vhodné, aby klasifikace nevýkonných expozic vycházela z tohoto stávajícího rámce. Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 680/2014 se zmiňuje o expozicích v selhání, jak jsou definovány pro účely výpočtu kapitálových požadavků k úvěrovému riziku, a znehodnocených expozicích podle platného účetního rámce. Protože skutečnost, zda je expozice klasifikována jako nevýkonná, mohou ovlivňovat poskytnuté úlevy, jsou klasifikační kritéria doplněna jednoznačnými kritérii pro dopad těchto úlev. Úlevy mohou mít různé odůvodnění a různé důsledky, proto je vhodné stanovit, že opatření poskytující úlevu pro nevýkonnou expozici by nemělo zrušit klasifikaci této expozice jako nevýkonné, pokud nejsou splněna určitá přísná kritéria pro zrušení.
- (7) Čím déle je expozice nevýkonná, tím menší je pravděpodobnost, že bude splacena její hodnota. Proto by se měla část expozice, která by měla být kryta rezervami, jinými opravnými položkami nebo odpočty, zvyšovat s časem podle předem definovaného kalendáře.

¹⁶ COM(2017) 592 final, 11.10.2017.

¹⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 ze dne 26. června 2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky a o změně nařízení (EU) č. 648/2012 (Úř. věst. L 176, 27.6.2013, s.1).

¹⁸ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/36/EU ze dne 26. června 2013 (Úř. věst. L 191, 28.6.2014, s. 1).

- (8) Zajištěné nevýkonné expozice jsou v zásadě pro instituci méně riskantní než nezajištěné nevýkonné expozice, neboť zajištění úvěru dává instituci vedle její obecné pohledávky za dlužníkem v selhání konkrétní nárok na majetek nebo pohledávku za třetí stranou. V případě nezajištěného úvěru by existovala pouze obecná pohledávka za dlužníkem v selhání. Vzhledem k vyššímu riziku nezajištěných úvěrů by měl být uplatňován přísnější kalendář. Expozice, která je kryta kolaterálem pouze z části, by měla být považována za zajištěnou u kryté části a za nezajištěnou u té části, která není kryta kolaterálem.
- (9) V závislosti na tom, zda je expozice nevýkonná, protože je dlužník v prodlení více než 90 dnů, nebo zda je nevýkonná z jiných důvodů, by měl být uplatňován různý kalendář. V prvním případě by měl být požadavek na minimální krytí vyšší, neboť instituce neobdržela od dlužníka po dlouhou dobu žádnou platbu. V druhém případě by nemělo být požadováno plné krytí, protože stále dochází k určitému splácení nebo existuje vyšší pravděpodobnost splacení.
- (10) Pokud je expozice klasifikována jako nevýkonná z důvodů jiných, než je prodlení více než 90 dnů, a následně se dostane do prodlení delšího než 90 dnů, měl by se uplatnit přísnější kalendář používaný pro nevýkonné expozice, které jsou po splatnosti více než 90 dnů. Nový kalendář by neměl být retroaktivní a měl by se uplatňovat ode dne, kdy se expozice dostala do prodlení o více než 90 dnů. Uplatňovat by se však měl takový koeficient, který by byl použit, kdyby byla expozice hned od počátku klasifikována jako nevýkonná, protože je více než 90 dnů po splatnosti.
- (11) Aby bylo zajištěno, že ocenění úvěrového zajištění nevýkonných expozic institucí je prováděno obezřetně, měl by Evropský orgán pro bankovníctví zvážit, zda je nutné vypracovat společnou metodiku, a v případě potřeby tak učinit, zejména pokud jde o předpoklady týkající se inkasovatelnosti a vymahatelnosti, a případně do ní zahrnout minimální požadavky na přecenění podle časového hlediska.
- (12) Pro usnadnění bezproblémového přechodu k tomuto novému obezřetnostnímu jištění by se nová pravidla neměla uplatňovat ve vztahu k expozicím vzniklým před 14. březnem 2018. Komise opakovaně zveřejnila svůj záměr zavést obezřetnostní jištění pro nevýkonné expozice. Od data předložení legislativního návrhu by mělo být pro instituce i ostatní zúčastněné strany dostatečně jasné, jak se bude obezřetnostní jištění plánované Komisí uplatňovat.
- (13) Nařízení (EU) č. 575/2013 by proto mělo být odpovídajícím způsobem změněno,

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Změny nařízení (EU) č. 575/2013

- 1) V článku 36 se doplňuje nové písmeno m), které zní:
„m) příslušnou výši nedostatečného krytí pro nevýkonné expozice.“;
- 2) vkládají se nové články 47a, 47b a 47c, které znějí:

„Článek 47a

Nevýkonné expozice

1. Po účely čl. 36 odst. 1 písm. m) zahrnuje „expozice“ kteroukoliv z těchto položek, pokud nejsou zahrnuty v obchodním portfoliu instituce:

- a) dluhový nástroj, včetně dluhového cenného papíru, úvěr, zálohu, hotovostní zůstatek v centrální bance a všechny ostatní vklady na požádání;
 - b) poskytnutý úvěrový příslib, poskytnutou finanční záruku nebo jakýkoliv jiný poskytnutý závazek bez ohledu na to, zda je odvolatelný nebo neodvolatelný.
2. Po účely čl. 36 odst. 1 písm. m) se hodnotou expozice dluhového nástroje rozumí její účetní hodnota stanovená bez ohledu na specifické úpravy o úvěrové riziko, dodatečné úpravy ocenění v souladu s články 34 a 105, částky odečtené v souladu s čl. 36 odst. 1 písm. m) a další snížení kapitálu související s danou expozicí.
- Po účely čl. 36 odst. 1 písm. m) se hodnotou expozice poskytnutého úvěrového příslibu, poskytnuté finanční záruky nebo jiných poskytnutých závazků rozumí jejich nominální hodnota, která bude představovat maximální expozici instituce úvěrovému riziku bez ohledu na případné majetkové nebo osobní zajištění úvěrového rizika. Zejména:
- a) nominální hodnotou poskytnutých finančních záruk se rozumí maximální částka, kterou by subjekt musel zaplatit, kdyby byla záruka uplatněna;
 - b) nominální hodnota úvěrových příslibů se rovná nevyčerpané částce, kterou instituce přislíbila půjčit.
- Nominální hodnota podle druhého pododstavce nezohledňuje žádné specifické úpravy o úvěrové riziko, dodatečné úpravy ocenění v souladu s články 34 a 105, částky odečtené v souladu s čl. 36 odst. 1 písm. m) ani o další snížení kapitálu související s danou expozicí.
3. Pro účely čl. 36 odst. 1 písm. m) se jako nevýkonné klasifikují tyto expozice:
- a) expozice, u nichž se má za to, že došlo k selhání podle článku 178;
 - b) expozice považovaná za znehodnocenou v souladu s platným účetním rámcem;
 - c) expozice ve zkušební době podle odstavce 7, u níž jsou poskytnuty další úlevy nebo která se dostane do prodlení o více než 30 dnů;
 - d) expozice ve formě závazku, který kdyby byl uplatněn nebo jinak použit, by představoval riziko nesplacení v plné výši bez realizace kolaterálu;
 - e) expozice ve formě finanční záruky, u níž existuje riziko, že ji zaručená strana uplatní, včetně případů, kdy základní zaručená expozice splňuje kritéria, aby mohla být považována za nevýkonnou.
- Pro účely písmene a) budou všechny rozvahové a podrozvahové expozice vůči dlužníkovi považovány za expozice v prodlení o více než 90 dnů, pokud má instituce rozvahové expozice vůči tomuto dlužníkovi, které jsou v prodlení o více než 90 dnů a které představují více než 20 % všech rozvahových expozic vůči tomuto dlužníkovi.
4. Expozice, které nepodléhají úlevě, přestanou být klasifikovány pro účely čl. 36 odst. 1 písm. m) jako nevýkonné, jestliže budou splněny všechny tyto podmínky:
- a) expozice splňuje kritéria pro vyřazení uplatňovaná institucí pro zrušení klasifikace jako znehodnocené v souladu s platným účetním rámcem a pro zrušení klasifikace expozice v selhání v souladu s článkem 178;
 - b) situace dlužníka se zlepšila do takové míry, že instituce je přesvědčena, že pravděpodobně bude provedeno splacení v plné výši a včas;

- c) dlužník nemá žádnou částku dle než 90 dnů po splatnosti.
5. Klasifikace nevýkonné expozice jako neoběžného aktiva určeného k prodeji v souladu s platným účetním rámcem neruší její klasifikaci jako nevýkonné expozice pro účely čl. 36 odst. 1 písm. m).
6. Nevýkonné expozice podléhající úlevám přestanou být klasifikovány jako nevýkonné pro účely čl. 36 odst. 1 písm. m), pokud jsou splněny všechny tyto podmínky:
- a) expozice přestaly být ve stavu, který by vedl k jejich klasifikování coby nevýkonných expozic podle odstavce 3;
 - b) uplynul alespoň jeden rok od okamžiku, kdy byla uplatněna opatření týkající se úlevy, nebo od okamžiku, kdy expozice byly klasifikovány jako nevýkonné, podle toho, co nastalo později;
 - c) po úlevách neexistují žádné částky po splatnosti nebo je instituce na základě analýzy finanční situace dlužníka přesvědčena, že pravděpodobně dojde k včasnému a úplnému splacení expozice.
- Pro účely písmene c) může být úplné a včasné splacení považováno za pravděpodobné, pokud dlužník provádí pravidelné a včasné platby, jejichž výše se rovná jedné z těchto částek:
- i) částce, která byla po splatnosti před poskytnutím úlevy, pokud existovaly částky po splatnosti;
 - ii) částce, která byla odepsána v rámci poskytnuté úlevy, jestliže žádné částky nebyly po splatnosti.
7. Jestliže nevýkonná expozice přestala být klasifikována jako nevýkonná podle odstavce 6, bude tato expozice ve zkušební době, dokud nebudou splněny všechny tyto podmínky:
- a) od data, kdy byla expozice s úlevou překlasifikována jako výkonná, uplynuly alespoň dva roky;
 - b) alespoň po polovinu období, po které by tato expozice byla ve zkušební době, byly prováděny pravidelné a včasné platby vedoucí ke splacení podstatné souhrnné částky jistiny nebo úroku;
 - c) žádná z expozic vůči dlužníkovi není více než 30 dní po splatnosti.

Článek 47b

Opatření týkající se úlevy

1. Pro účely článku 47a se „opatřením týkajícím se úlevy“ rozumí úleva poskytnutá institucí dlužníkovi, který zažívá nebo pravděpodobně zažije zhoršení své finanční situace. Úleva může vést ke ztrátě pro věřitele a rozumí se jí některé z těchto opatření:
- a) změna podmínek úvěrového závazku, která by nebyla poskytnuta, kdyby se finanční situace dlužníka nezhoršila;
 - b) celkové nebo částečné refinancování úvěrového závazku, které by nebylo poskytnuto, kdyby se finanční situace dlužníka nezhoršila.
2. Pro účely odstavce 1 se za opatření týkající se úlevy považují alespoň tyto situace:

- a) nové smluvní podmínky, které jsou vůči dlužníkovi příznivější než předchozí smluvní podmínky;
 - b) nové smluvní podmínky, které jsou vůči dlužníkovi příznivější než smluvní podmínky nabízené v dané době stejnou institucí dlužníkům s podobným profilem rizika;
 - c) expozice podle původních smluvních podmínek byla klasifikována jako nevýkonná před změnou smluvních podmínek nebo by byla klasifikována jako nevýkonná, pokud by nedošlo ke změně smluvních podmínek;
 - d) opatření vede k celkovému nebo částečnému zrušení dluhového závazku;
 - e) instituce schválí uplatnění ustanovení, jež dlužníkovi umožňují změnu podmínek smlouvy, a expozice byla klasifikována jako nevýkonná před uplatněním těchto ustanovení, nebo by byla klasifikována jako nevýkonná, kdyby nedošlo k uplatnění těchto ustanovení;
 - f) v době nebo přibližně v době poskytnutí úvěru prováděl dlužník splátky jistiny nebo úroku z jiného úvěrového závazku vůči stejné instituci, který byl klasifikován jako nevýkonná expozice nebo by byl klasifikován jako nevýkonná expozice, kdyby tyto platby nebyly provedeny;
 - g) změna smluvních podmínek zahrnuje splátky formou realizace kolaterálu, pokud tato změna představuje úlevu.
3. Pro účely odstavce 1 jsou následující okolnosti ukazateli, že mohla být přijata opatření týkající se úlevy:
- a) alespoň jednou v předchozích třech měsících před změnou původní smlouvy došlo k prodlení o více než 30 dnů nebo by došlo k prodlení o více než 30 dnů bez této změny;
 - b) v době nebo přibližně v době uzavření úvěrové smlouvy prováděl dlužník splátky jistiny nebo úroku z jiného úvěrového závazku vůči stejné instituci, který byl po splatnosti 30 dnů alespoň jednou v průběhu tří měsíců před poskytnutím nového úvěru;
 - c) instituce schválí uplatnění ustanovení, jež dlužníkovi umožňují změnu podmínek smlouvy, a expozice je 30 dnů po splatnosti nebo by byla 30 dnů po splatnosti, kdyby nedošlo k uplatnění těchto ustanovení.
4. Pro účely tohoto článku se zhoršení finanční situace dlužníka posuzuje na jeho úrovni, přičemž se berou v úvahu všechny právnické osoby ve skupině dlužníka, které spadají do účetní konsolidace skupiny, a fyzické osoby, které tuto skupinu ovládají.

Článek 47c

Odpočet nevýkonných expozic

1. Pro účely čl. 36 odst. 1 písm. m) stanoví instituce příslušnou výši nedostatečného krytí u nevýkonných expozic, jež má být odečtena od položek kmenového kapitálu tier 1, odečtením částky stanovené v písmenu b) od částky stanovené v písmenu a):
- a) součet:
 - i) případné nezajištěné části každé nevýkonné expozice krát příslušný koeficient podle odstavce 2 a

- ii) případné zajištěné části každé nevýkonné expozice krát příslušný koeficient podle odstavce 3;
- b) součet těchto položek, pokud se týkají konkrétní nevýkonné expozice:
 - i) specifické úpravy o úvěrové riziko;
 - ii) dodatečné úpravy ocenění podle článků 34 a 105;
 - iii) jiné odpočty kapitálu;
 - iv) u institucí počítajících objemy rizikově vážených expozic pomocí přístupu založeného na interním ratingu absolutní hodnota částek odečtených podle čl. 36 odst. 1 písm. d), které se týkají nevýkonných expozic, pokud je absolutní hodnota přiřaditelná každé nevýkonné expozici stanovena vynásobením částek odečtených podle čl. 36 odst. 1 písm. d) příspěvkem výše očekávané ztráty z nevýkonné expozice k celkové výši očekávaných ztrát z expozic v selhání, případně expozic, které nejsou v selhání.

Zajištěná část nevýkonné expozice je ta část této expozice, která je zajištěna majetkovým zajištěním úvěrového rizika nebo osobním zajištěním úvěrového rizika v souladu s hlavou II kapitolami 3 a 4.

Nezajištěná část nevýkonné expozice odpovídá případnému rozdílu mezi hodnotou expozice podle čl. 47a odst. 1 a případnou zajištěnou částí expozice.

2. Pro účely odst. 1 písm. a) bodu i) se použijí tyto koeficienty:

- a) 0,35 pro nezajištěnou část nevýkonné expozice, který se uplatní v období od jednoho roku do dvou let po klasifikaci expozice jako nevýkonné, kdy je dlužník v prodlení více než 90 dnů;
- b) 0,28 pro nezajištěnou část nevýkonné expozice, který se uplatní v období od jednoho roku do dvou let po klasifikaci expozice jako nevýkonné, kdy dlužník není v prodlení více než 90 dnů;
- c) 1 pro nezajištěnou část nevýkonné expozice, který se uplatní v období od prvního dne druhého roku po klasifikaci expozice jako nevýkonné, kdy je dlužník v prodlení více než 90 dnů;
- d) 0,8 pro nezajištěnou část nevýkonné expozice, který se uplatní v období od prvního dne druhého roku po klasifikaci expozice jako nevýkonné, kdy dlužník není v prodlení více než 90 dnů.

3. Pro účely odst. 1 písm. a) bodu ii) se použijí tyto koeficienty:

- a) 0,05 pro zajištěnou část nevýkonné expozice, který se uplatní v období od jednoho roku do dvou let po klasifikaci expozice jako nevýkonné, kdy je dlužník v prodlení více než 90 dnů;
- b) 0,04 pro zajištěnou část nevýkonné expozice, který se uplatní v období od jednoho roku do dvou let po klasifikaci expozice jako nevýkonné, kdy dlužník není v prodlení více než 90 dnů;
- c) 0,1 pro zajištěnou část nevýkonné expozice, který se uplatní v období od dvou let do tří let po klasifikaci expozice jako nevýkonné, kdy je dlužník v prodlení více než 90 dnů;

- d) 0,08 pro zajištěnou část nevýkonné expozice, který se uplatní v období od dvou let do tří let po klasifikaci expozice jako nevýkonné, kdy dlužník není v prodlení více než 90 dnů;
 - e) 0,175 pro zajištěnou část nevýkonné expozice, který se uplatní v období od tří let do čtyř let po klasifikaci expozice jako nevýkonné, kdy je dlužník v prodlení více než 90 dnů;
 - f) 0,14 pro zajištěnou část nevýkonné expozice, který se uplatní v období od tří let do čtyř let po klasifikaci expozice jako nevýkonné, kdy dlužník není v prodlení více než 90 dnů;
 - g) 0,275 pro zajištěnou část nevýkonné expozice, který se uplatní v období od čtyř let do pěti let po klasifikaci expozice jako nevýkonné, kdy je dlužník v prodlení více než 90 dnů;
 - h) 0,22 pro zajištěnou část nevýkonné expozice, který se uplatní v období od čtyř let do pěti let po klasifikaci expozice jako nevýkonné, kdy dlužník není v prodlení více než 90 dnů;
 - i) 0,4 pro zajištěnou část nevýkonné expozice, který se uplatní v období od pěti let do šesti let po klasifikaci expozice jako nevýkonné, kdy je dlužník v prodlení více než 90 dnů;
 - j) 0,32 pro zajištěnou část nevýkonné expozice, který se uplatní v období od pěti let do šesti let po klasifikaci expozice jako nevýkonné, kdy dlužník není v prodlení více než 90 dnů;
 - k) 0,55 pro zajištěnou část nevýkonné expozice, který se uplatní v období od šesti let do sedmi let po klasifikaci expozice jako nevýkonné, kdy je dlužník v prodlení více než 90 dnů;
 - l) 0,44 pro zajištěnou část nevýkonné expozice, který se uplatní v období od šesti let do sedmi let po klasifikaci expozice jako nevýkonné, kdy dlužník není v prodlení více než 90 dnů;
 - m) 0,75 pro zajištěnou část nevýkonné expozice, který se uplatní v období od sedmi let do osmi let po klasifikaci expozice jako nevýkonné, kdy je dlužník v prodlení více než 90 dnů;
 - n) 0,6 pro zajištěnou část nevýkonné expozice, který se uplatní v období od sedmi let do osmi let po klasifikaci expozice jako nevýkonné, kdy dlužník není v prodlení více než 90 dnů;
 - o) 1 pro zajištěnou část nevýkonné expozice, který se uplatní v období od prvního dne osmého roku po klasifikaci expozice jako nevýkonné, kdy je dlužník v prodlení více než 90 dnů;
 - p) 0,8 pro zajištěnou část nevýkonné expozice, který se uplatní v období od prvního dne osmého roku po klasifikaci expozice jako nevýkonné, kdy dlužník není v prodlení více než 90 dnů.
4. Pro účely stanovení koeficientu podle odstavců 2 a 3, který se uplatní na zajištěnou nebo nezajištěnou část expozice, se použijí tato pravidla:
- a) pokud je expozice klasifikována jako nevýkonná z důvodů jiných, než je prodlení více než 90 dnů, a následně se dostane do prodlení delšího než 90 dnů, bude považována ode dne, kdy se dostala do prodlení delšího než 90 dnů, za

expozici, která byla v prodlení více než 90 dnů ke dni její klasifikace jako nevýkonné;

- b) expozice, která byla klasifikována jako nevýkonná, protože je v prodlení více než 90 dnů, bude považována za nevýkonnou, dokud nepřestane být klasifikována jako nevýkonná v souladu s čl. 47a odst. 4 a 6 bez ohledu na to, zda dlužník splatil částky po splatnosti;
 - c) expozice, která je klasifikována jako nevýkonná, protože je v prodlení více než 90 dnů, a u které jsou následně poskytnuty úlevy, se stále považuje za expozici po splatnosti více než 90 dnů;
 - d) zda je expozice po splatnosti více než 90 dnů, se stanoví v souladu s článkem 178.
5. Evropský orgán pro bankovníctví posoudí různé způsoby používané pro ocenění zajištěných nevýkonných expozic a může vypracovat pokyny určující společnou metodiku, včetně možných minimálních požadavků na přecenění z hlediska času a metod ad hoc, pro obezřetné oceňování způsobilých forem majetkově a osobně zajištěného úvěrového rizika, zejména pokud jde o předpoklady týkající se jejich inkasovatelnosti a vymahatelnosti.

Tyto pokyny se vydávají v souladu s článkem 16 nařízení (EU) č. 1093/2010.“;

- 3) v čl. 111 odst. 1 se první pododstavec nahrazuje tímto:

„1. Hodnotou expozice položky aktiv se rozumí její účetní hodnota po specifických úpravách o úvěrové riziko, dodatečných úpravách ocenění v souladu s články 34 a 105, odečtení částek v souladu s čl. 36 odst. 1 písm. m) a dalším snížení kapitálu souvisejícím s danou položkou aktiv. Hodnotou expozice podrozvahové položky uvedené v příloze I je tato procentuální část její nominální hodnoty po odečtení specifických úprav o úvěrové riziko a částek odečtených podle čl. 36 odst. 1 písm. m):“;

- 4) v článku 127 se odstavec 1 nahrazuje tímto:

„1. Nezajištěné části jakékoli položky, u níž je dlužník v selhání podle článku 178, nebo – v případě retailových expozic – nezajištěné části jakéhokoli úvěrového příslibu, u něhož došlo k selhání podle článku 178, se přidělí riziková váha ve výši:

- a) 150 %, pokud je součet specifických úprav o úvěrové riziko a částek odečtených podle čl. 36 odst. 1 písm. m) nižší než 20 % nezajištěné části hodnoty expozice bez těchto úprav a odpočtů;
- b) 100 %, pokud součet specifických úprav o úvěrové riziko a částek odečtených podle čl. 36 odst. 1 písm. m) není nižší než 20 % nezajištěné části hodnoty expozice bez těchto úprav a odpočtů.“;

- 5) článek 159 se nahrazuje tímto:

*„Článek 159
Zacházení s výši očekávané ztráty*

Instituce odečítá výši očekávaných ztrát vypočítanou v souladu s čl. 158 odst. 5, 6 a 10 od obecné a specifické úpravy o úvěrové riziko, dodatečných úprav ocenění v souladu s články 34 a 110 a dalších snížení kapitálu vztahujících se k těmto expozicím s výjimkou odpočtů provedených podle čl. 36 odst. 1 písm. m). S diskonty rozvahových expozic nabytých v selhání podle čl. 166 odst. 1 se zachází stejně jako se specifickými úpravami o úvěrové riziko.

Specifické úpravy o úvěrové riziko pro expozice v selhání se nepoužijí na pokrytí výše očekávaných ztrát u jiných expozic. Do tohoto výpočtu se nezahrnuje výše očekávaných ztrát pro sekuritizované expozice a obecné a specifické úpravy o úvěrové riziko související s těmito expozicemi.“;

6) v čl. 178 odst. 1 se písmeno b) nahrazuje tímto:

„b) některý podstatný úvěrový závazek dlužníka vůči instituci, jejímu mateřskému podniku či některému z jejích dceřiných podniků je více než 90 dní po splatnosti. Příslušné orgány mohou nahradit lhůtu 90 dní lhůtou 180 dnů u expozic malých a středních podniků v kategorii retailových expozic zajištěných obytnými nebo obchodními nemovitostmi, i u expozic vůči subjektům veřejného sektoru. Lhůta 180 dní se nepoužije pro účely čl. 36 odst. 1 písm. m) nebo článku 127.“;

7) vkládá se nový článek 469a, který zní:

„Článek 469a

Výjimka z odpoců od položek kmenového kapitálu tier 1 pro nevýkonné expozice

Odchylně od čl. 36 odst. 1 písm. m) instituce neodečítají od položek kmenového kapitálu tier 1 příslušnou částku nedostatečného krytí pro nevýkonné expozice, pokud daná expozice vznikla před 14. březnem 2018.

Pokud instituce změní podmínky expozice, která vznikla před 14. březnem 2018, tak, že se expozice instituce vůči dlužníkovi zvýší, považuje se tato expozice za vzniklou k datu, kdy se změna uplatní, a přestává podléhat výjimce podle prvního pododstavce.“.

Článek 2

Vstup v platnost

Toto nařízení vstupuje v platnost prvním dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne

*Za Evropský parlament
předseda/předsedkyně*

*Za Radu
předseda/předsedkyně*